

Att skriva en promemoria/upsats

Generella krav på en promemoria/upsats är att den ska vara:

- intressant
- pålitlig
- begriplig

En promemoria/upsats ska vara korrekt upplagd för att förstärka rapportens trovärdighet och för att ge läsaren en överblick och förståelse i vad de läser.

TITELSIDA, mall Dalarna

SAMMANFATTNING

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1 INLEDNING 1 (sidnumrering sker fortlöpande)

- 1.1 Bakgrund**
- 1.2 Problem**
- 1.3 Syfte**
- 1.4 Avgränsningar**

2 TEORI

- 2.1 Teori X**
- 2.2 Teori Y**

3 METOD

- 3.1 Metod X**
 - 3.1.1 Underrubrik till 3.1**
- 3.2**

4 RESULTAT

- 4.1 Underrubriker**
 - 4.1.1 Underrubrik till 4.1**
- 4.2 Underrubrik**

5 ANALYS/DISKUSSION

6 SLUTSATSER/SLUTDISKUSSION

- 6.1 Fortsatta studier**

KÄLLFÖRTECKNING

BILAGOR

TITELSIDA

- Använd mallen (Försättssida_Mall_examensarbete.doc) som finns på hemsidan eller som ligger i mappen kursmaterial.

SAMMANFATTNING

Sammanfattningen skall ge en självständig information om hela uppsatsen. Den skall ersätta en läsning av hela uppsatsen och kunna läsas fristående för att ge kunskap om frågeställning, syfte, metod och resultat. Sammanfattningen skrivs i huvudsak när det övriga utredningsarbetet är avslutat. Den skall ej sidnumreras.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Innehållsförteckningen skall ge en snabb överblick över uppsatsens innehåll och uppbyggnad. Den utformas därför så att huvudrubriker och underrubriker skiljs åt. En vanlig metod är att använda stora bokstäver i huvudrubriker och små bokstäver i underrubriker. Underrubrikernas numrering förskjuts åt höger till den position där huvudrubrikens text börjar.

Sidnumrering underlättar för läsaren att hitta aktuellt avsnitt. Observera att innehållsförteckningens sidor ej skall sidnumreras.

1 INLEDNING/BAKGRUND

Här ges en kortfattad allmän inledning/bakgrund till det innehåll som uppsatsen beskriver. Sidnumrering skall nu påbörjas!

1.1 Bakgrund

Här ges en kortfattad allmän bakgrund till det innehåll som uppsatsen beskriver. Om man väljer att skriva om t ex Tillväxt kan det vara lämpligt att ge en allmän bakgrundsbeskrivning och beskriva olika sätt att se på tillväxt.

1.2 Problem

Författaren/na upplever ett problem som han/hon vill undersöka. Ett problem kan definieras som *den upplevda skillnaden mellan ett existerande tillstånd och ett önskat tillstånd*. Avståndet mellan dessa båda tillstånd ger upphov till ett missnöje som vi upplever som ett problem. Ett exempel på skillnad i tillstånd kan t ex vara att: Företaget/n har under flera år gått med tillväxt men på vilket sätt arbetar man för att fortsätta växa och är alla inom företaget med på denna resa.

Att arbeta med problem leder till att vi måste börja ställa oss frågor som berör detta. I exemplet ovan kan frågan vara: På vilket sätt involverar man personalen för företagets fortsatta tillväxt? Är alla med på banan eller blir några utanför och hur hanterar man dom? Hur kan man arbeta för att alla bli ska bli engagerade?

Som författare måste man välja ut vilken eller vilka frågor som skall ligga till grund för undersökningen och *preciserar dem så snävt som möjligt för att kunna fokusera på ett forskningsområde som är både hanterbart och ger ett grundligt resultat*. Det är oftast bättre att utreda ett begränsat, fokuserat, snävt område än att försöka lösa stora, omfattande problem som ändå aldrig kan bidra till att ge en grundläggande insikt.

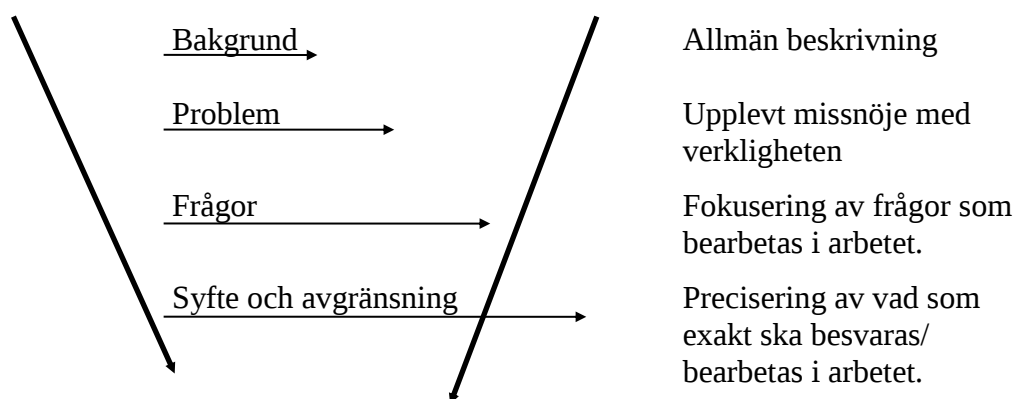
1.3 Syfte

När problem- och frågeformuleringen är klar måste författaren/arna precisera vad som skall göras med dessa frågor. Syftesbeskrivningen berättar var och hur djupt man försöker tränga in i problemområdet. I exemplet ovan kan syftet formuleras: Syftet men denna promemoria/upsats är att ta reda på entreprenörernas syn på tillväxt inom två tillväxtföretag och hur man motiverar personalen att engagera sig.

Det finns olika typer av syften beroende på vad avsikten är med undersökningen. Vi vill kanske försöka att *beskriva* (som i exemplet ovan), *förklara*, *jämföra*, *skapa förståelse*, *vara normativt* eller *problematisera*.

Ett syfte kan ofta kännas för omfattande och vi vet med oss att det kan vara svårt eller ointressant att undersöka närliggande områden. Vi behöver därför **Avgränsa** oss ytterligare. En avgränsning talar om att “vi undersöker bara detta”. När det gäller ovanstående syfte kan avgränsningen vara: “Vi avgränsar oss till att undersöka två tillväxtföretag i XX-kommun inom xx-bransch”. Vi talar då om att alla andra branscher inte finns medtagen i undersökningen d v s en avgränsning ger information om vad vi inte tar med.

Detta kan sammanfattas i en figur som kan ses som en tratt som beskriver hur man snävar in arbetet från en vid bakgrund till ett avgränsat syfte.

Figur 1. Tratten visar olika nivåer inom ett undersökningsarbete och hur det blir snävtare och snävtare ju längre ner i beskrivningen man kommer.

2 TEORI, MODELL OCH LITTERATUR

En teori är ett antal påståenden som försöker beskriva och/eller förklara förhållanden i verkligheten. Teorier kan vara t ex matematiska formler eller andra förenklingar av verkligheten som inhämtas genom litteraturstudier. Som jämförande material kan man också använda litteratur som inte klassas som en "teori" men som innehåller sådana egenskaper att de kan utgöra en referensram. Olika teorier kan vävas ihop i meningarna, om ni t.ex. har olika källor som säger samma sak kan ni sätta in en hänvisning till alla källor i slutet på meningen. Det stärker ert argument att fler säger eller har funnit samma sak. Det är även bra att hitta motstridiga källor, alltså källor som inte håller med varandra utan där man fått helt olika resultat. Det stärker ert argument i analysdelen senare i promemorian/uppsatsen.

En **modell** ger oftast en precisering av hur teori och praktik hör ihop för att förenkla den praktiska användningen av den. I vårt exempel skulle modellen schematiskt beskriva hur tillväxten kan bli bättre och hur man gör fler engagerade inom personalen. Men modeller behöver inte enbart bygga på teorier utan avsikten kan vara att endast beskriva ett speciellt förhållande på ett enkelt sätt.

Det som skrivs i teoriavsnittet får inte innehålla något annat än rösterna från de teorier du/ni valt att belysa, alltså inte ha med era egna reflektioner/röster.

3 METOD

I metodavsnittet talar författaren/arna om hur han/hon går tillväga d v s beskriver sitt angreppssätt. Eftersom metodval varierar i varje användningssituation måste begreppet definieras. Det finns flera typer av metoder. De vanligaste är fallstudier, enkäter, statistiska metoder eller intervjuer (telefon, mail eller personliga besök). Hur gick studien tillväga, om författaren/arna gjorde intervjuer, hur många gjordes? Hur länge varade varje intervju? Vart gjordes de? Spelades de in? Transkriberades de? Osv.

I metodavsnittet är det även centralt att tala om utifrån vems perspektiv, eller vems "ögon" man valt att se på frågan. I exemplet kan det ske från entreprenören, cheferna, medarbetarna, eller ägarna. Angreppssätt och perspektivbeskrivning behöver oftast tolkas på något sätt. Tolkningar kan ske genom att jämföra det egna resultatet med teorier eller en anpassad modell. Författaren/arna måste därför beskriva **hur** han/hon valt att arbeta med utredningen och **hur** han/hon går tillväga för att kunna tolka sitt resultat.

Metodavsnittet i en promemoria är något förenklat mot en uppsats. I en uppsats behöver metoden beskrivas mycket ingående. I en promemoria räcker det med att beskriva hur man gått tillväga och varför.

Beroende på vald metod heter avsnitten olika nedan. Vid en kvalitativstudie gäller det första ordet (Empiri) och vid en kvantitativstudie det andra ordet (Resultat).

4 EMPIRI eller RESULTAT

Data samlas in och författaren/arna skriver löpande text som berör det aktuella området. Hur detta ställs samman och presenteras är uppsatsskrivarens/arnas eget val. Data kan hämtas genom intervjuer, enkäter, artiklar, Internet, bibliotek, företagsbesök m m.

Det viktigast inom detta arbete är att fokusera på forskningsfrågan och syftet så att man mäter det som man avsett att mäta. Graden hur man uppnår detta kallas på forskningsspråk att uppnå hög **validitet**. Metoden t ex frågor som ställs skall dessutom ge tillförlitliga och stabila utslag och får därför inte vara för "luddiga" så att de ger olika svar som inte kan mätas. Denna förmåga kallas för **reliabilitet**. Avsnittet avser att redovisa undersökningens empiri, d v s i regel utan tolkning och bedömningar.

Även här gäller att författarens egen röst inte hörs utan bara de personer man intervjuat

5 DISKUSSION eller ANALYS

I diskussion/analysdelen för författaren/arna en dialog över huruvida empiri/resultat och teori/litteratur stämmer överens. Resultatet måste kunna jämföras mot någonting annat för att han/hon skall veta vilket resultat som egentligen uppnåtts.

Undersökningens resultat måste därför analyseras och ställas mot de litteraturstudier och modeller som tidigare presenterats. Resultat i teorier (litteraturen) har skapats genom tidigare undersökningar och författaren använder dem därför för att kunna stämma av sitt eget resultat. Men en teori kan både bekräftas eller förkastas. Stämmer resultatet mot teorin bekräftar teorin resultatets bärighet, stämmer inte resultatet mot teorin bör teorin förkastas och andra antaganden preciseras. Det viktiga i analysen är att inte återrapportera det ni redan skrivit i teori respektive empiri, utan att ni lyfter och diskussionen till en högre nivå.

Även här gäller att författarens egen röst inte hörs utan bara de personer man intervjuat samt den teori man samlat in.

6 SLUTDISKUSSION eller SLUTSATS

Författaren/arna drar egna slutdiskussioner/slutsatser av utredningens resultat. Här finns möjlighet att ge rekommendationer och förslag till fortsatta studier inom området.

Här får författarens egen röst höras

KÄLLFÖRTECKNING

Den skall ge en samlad bild av **samtliga** källor som använts. Används endast litteratur kallas den för litteraturförteckning men uppställningen är i princip densamma: att förteckna källor utifrån efternamn i alfabetisk ordning. En litteraturkälla kan ställas upp enligt följande mall:

Wolvén, L-E. (2000). *“Att utveckla mänskliga resurser”*, Upplaga 1:12. Lund: Studentlitteratur

Välj helst en av de vanligaste referensstilarna; Harvard, APA eller Oxford.

BILAGOR

Innehållsförteckningen skall ta upp vilka bilagor som ska ingå. Det är viktigt att ange hänvisning till bilagor i text i t ex fotnot. Bilagorna numreras från 1 och uppåt och behöver därför inte ingå i rapportens sidnumrering.

Övrigt

Diagram och tabeller

Diagram och tabeller kan ge mycket information på ett koncentrerat sätt och betraktas därför som effektiv information. Som sammanställningar ger de en utmärkt plattform för analyser och slutsatser. Vid tabeller och diagram ska följande uppgifter alltid finnas:

Figur [nummer] – förklaringstext, källa: [referens]. Denna referens är kursiv och i mindre storlek.

Ex.

Figur 1 – Tratten visar olika nivåer inom ett undersökningsarbete och hur det blir snävare och snävare ju längre ner i beskrivningen man kommer, källa: egen

Om du/ni använder er av figurer/modeller/tabeller tänk på att dessa hänvisa och förklars i texten, då det underlättar för läsaren att förstå figuren. Ex. Figur 1 visar att /Maslow (1943) visar i sin behovstrappa, se figur 1, att ...

Förslag på modell som beskriver strukturen på redovisning av en studie.

